

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
OFFICE OF THE OFFICIAL INFORMATION COMMISSION

http://www.oic.go.th

จดหมายข่าว

สขร.

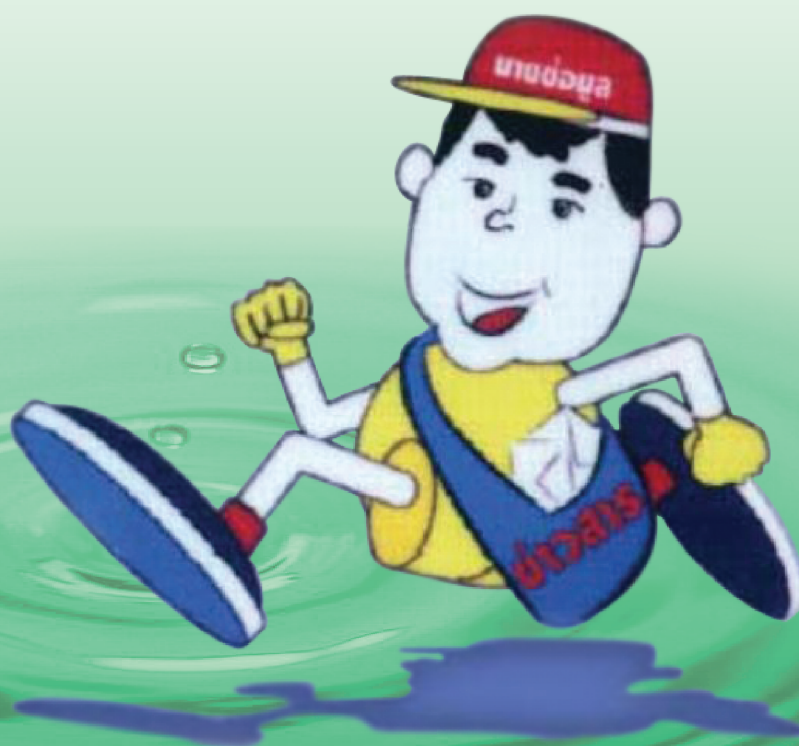
ปีที่ 9 ฉบับที่ 29 เดือนเมษายน - มิถุนายน 2550

นำมาบอก **2**

บทความพิเศษ **3**

เรื่องน่ารู้...เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

บอกเล่าทั่วไกล **11**

■ คำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

- คำวินิจฉัยที่ 52/2550 5
การอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร
- คำวินิจฉัยที่ 53/2550 6
การอุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับทะเบียนคุมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

ในการประชุมคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2550 ได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับ กรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยไม่ปฏิบัติตาม คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามมติคณะรัฐมนตรีและ ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองกลางเพื่อให้เพิกถอนคำวินิจฉัย ทั้งที่ศาลปกครองสูงสุดได้เคย มีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีใช้อำนาจวินิจฉัยตามที่มี กฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ คำวินิจฉัยของผู้ถูกฟ้องคดีจึงเป็นการควบคุม ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐชั้นต้น ผลของคำวินิจฉัยย่อมเป็นที่สุด และผูกพันผู้ฟ้องคดีที่จะต้องปฏิบัติตาม ประกอบกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารไม่ทำให้ ผู้ฟ้องคดีเสียเปรียบในการพิจารณาคดีของศาลแต่อย่างใด

ที่ประชุมได้มีมติให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดำเนินการ (1) สรุปรายข้อเท็จจริงกรณีการรถไฟแห่งประเทศไทยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 ที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ วินิจฉัยฯ ภายใน 7 วัน และแจ้งให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาดำเนินการกับการรถไฟ แห่งประเทศไทยต่อไป และ

(2) ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่างๆ ได้รับทราบข้อเท็จจริงกรณีการรถไฟ แห่งประเทศไทยและให้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2542 ที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ภายใน 7 วัน และมติ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2549 ที่ห้ามมิให้หน่วยงานของรัฐฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เพื่อเพิกถอนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ต่อไป

บรรณาธิการ

สสร. เป็นหน่วยงานวิชาการและธุรการของคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ มีหน้าที่ในการส่งเสริม และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เรื่องน่ารู้...เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล (Personal Information)

สุวรรณี ศิลาวีลาศภักดี

หลายคนอาจยังสงสัยหรือไม่แน่ใจว่า ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหมายถึงสิ่งใดบ้าง ตนเองมีสิทธิในการได้รับความคุ้มครองหรือขอตรวจดูแก้ไขข้อมูลที่ไม่ถูกต้องได้หรือไม่ หน่วยงานของรัฐสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้หรือไม่ และมีการจัดเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลกันอย่างไร จดหมายข่าว สสร. ฉบับนี้จึงขอความรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันมาเผยแพร่ให้แก่ผู้อ่านโดยทั่วไป

ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหมายความว่าอย่างไร

คำว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น จริงๆ แล้วมีผู้ให้นิยามไว้หลากหลายและแตกต่างกันไปตามแต่ละประเทศ สำหรับประเทศไทยนั้น มีการบัญญัติความหมายของคำว่า **ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล** ไว้เป็นครั้งแรกในพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หมายถึง “ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ สิ่งเฉพาะตัวของบุคคล ได้แก่ การศึกษา ฐานะการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม หรือประวัติการทำงาน บรรดาที่มีชื่อของผู้นั้นหรือมีหมายเลข รหัส หรือสิ่งบอกลักษณะอื่นที่ทำให้รู้ตัวผู้นั้นได้ เช่น ลายพิมพ์นิ้วมือ แผ่นบันทึกลักษณะเสียงของคนหรือรูปถ่าย และยังให้หมายรวมถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของผู้ที่ถึงแก่กรรมแล้วด้วย”

การคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

โดยทั่วไปคนเราต้องการความเป็นส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นในด้านข้อมูลส่วนบุคคล ด้านชีวิตความเป็นอยู่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจมีข้อมูลส่วนบุคคลบางอย่างที่เราไม่ต้องการให้ผู้อื่นนำไปเปิดเผยต่อสาธารณะ ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธินี้ รัฐธรรมนูญจึงกำหนดให้ประชาชนชาวไทยทุกคนที่เป็นบุคคลธรรมดา (ไม่รวมนิติบุคคล) มีสิทธิได้รับความคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของตน ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา 34 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งรับรองว่าบุคคลมีสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว ความเป็นส่วนตัวของบุคคลอื่นมิได้

คนต่างด้าวได้รับการคุ้มครองฯ หรือไม่

กรณีของคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยก็ได้รับการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามกฎหมายนี้ด้วยเช่นกัน

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

เจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลมีสิทธิขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของตนหรือเกี่ยวกับตนเองได้ และถ้าพบว่าข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งหน่วยงานของรัฐจัดเก็บไว้ไม่ถูกต้อง ผู้เป็นเจ้าของข้อมูลย่อมมีสิทธิทำคำขอเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐแก้ไขข้อมูลข่าวสารนั้นได้ หากหน่วยงานของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำขอให้แก้ไข เจ้าของข้อมูลอาจอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ซึ่งถ้าคณะกรรมการวินิจฉัยฯ มีคำวินิจฉัยเช่นใด หน่วยงานของรัฐก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

การเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

หน่วยงานของรัฐจะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเก็บข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ดังนี้

1. จัดให้มีระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพียงพอที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงาน และให้ยกเลิกเมื่อหมดความจำเป็น
2. พยายามเก็บข้อมูลข่าวสารโดยตรงจากเจ้าของข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่จะกระทบถึงประโยชน์ได้เสียโดยตรงของบุคคลนั้น
3. จัดให้มีการพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาและตรวจสอบแก้ไขให้ถูกต้องอยู่เสมอเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้
 - ประเภทของบุคคลที่มีการเก็บข้อมูลไว้
 - ประเภทของระบบข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล
 - ลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ
 - วิธีการขอตรวจดูข้อมูลข่าวสารของเจ้าของข้อมูล
 - วิธีการขอให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูล
 - แหล่งที่มาของข้อมูล
4. จัดระบบรักษาความปลอดภัยเพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสมหรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูล

การนำข้อมูลไปใช้งาน

กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานรัฐต้องแจ้งให้เจ้าของข้อมูลทราบในกรณีที่จัดส่งข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลไปยังที่ใด ซึ่งจะเป็นผลให้บุคคลทั่วไปทราบข้อมูลข่าวสารนั้นได้ เว้นแต่เป็นไปตามลักษณะการใช้ข้อมูลตามปกติ

การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล

โดยหลักการแล้ว หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นโดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลไม่ได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ที่กำหนดไว้ เช่น การเปิดเผยต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของตนเพื่อการนำไปใช้ตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น หรือเป็นการให้ซึ่งจำเป็นเพื่อการป้องกันหรือระงับอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพของบุคคล เป็นต้น

ถึงตอนนี้หลายคนคงคลายความกังวลเรื่องข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลได้ เนื่องจาก พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ให้ความคุ้มครองและให้สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล ซึ่งตามปกติแล้วหน่วยงานของรัฐไม่สามารถนำข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของเราไปเปิดเผยต่อผู้อื่นหากเราไม่ยินยอม

คำวินิจฉัยที่น่าสนใจ

คำวินิจฉัยที่ 52/2550

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งไม่รับฟังคำคัดค้านการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร

ผู้อุทธรณ์

นาย ก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เทศบาลนครนนทบุรี

เหตุที่อุทธรณ์

นาย ก ได้ทำการก่อสร้างอาคารพักอาศัยด้านหลังที่ดินของ นาย ข นาย ข
ได้รับความเดือดร้อน เนื่องจากมีน้ำไหลซึมจากที่ดินที่กำลังก่อสร้างของ นาย ก เข้าบ้านของตน
นาย ข จึงมีหนังสือถึงเทศบาลนครนนทบุรีขอแบบแปลนการก่อสร้างอาคารของ นาย ก ซึ่ง
เทศบาลนครนนทบุรีอนุญาตให้แบบแปลนแก่ นาย ข โดยไม่ฟังคำคัดค้านจาก นาย ก
นาย ก จึงอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวในการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย

เหตุผลในการปฏิเสธ

หน่วยงานปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า เพื่อให้การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นและ
การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลฯ เป็นไปตามวิธีบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดย
คำนึงถึงหลักการการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็น
แบบแปลนอาคารพักอาศัยรวม ซึ่งมีลักษณะการใช้ประโยชน์เกี่ยวข้องกับสาธารณะ และไม่
ปรากฏว่ามีการออกแบบเป็นพิเศษหรือมีลักษณะเฉพาะแต่อย่างใด การเปิดเผยจะเป็นประโยชน์
ต่อสาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น คำสั่งของเทศบาลฯ ที่ไม่รับฟัง
คำคัดค้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของผู้อุทธรณ์ชอบแล้ว จึงมีมติให้ยกอุทธรณ์

วันที่ 15 พฤษภาคม 2550

คำวินิจฉัยที่ 53/2550

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับทะเบียนคุมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล

ผู้อุทธรณ์

นาย ข

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบล จ. นครศรีธรรมราช

เหตุที่อุทธรณ์

นาย ข ซึ่งเป็นราษฎรในตำบลไสหมาก ขอคัดสำเนาสมุดบัญชีการใช้รถยนต์
ขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหมาก แต่หน่วยงานปฏิเสธ

เหตุผลในการปฏิเสธ

หน่วยงานปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมาย
เสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง (2) แห่งพระราชบัญญัติ
ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และขณะนั้นอยู่ในช่วงที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไสหมาก
ขับรถส่วนบุคคลไปประสบอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางไปราชการ

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ

คณะกรรมการวินิจฉัยฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็น
ทะเบียนคุมการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลไสหมาก ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการ
นำรถยนต์ไปใช้ เช่น วัน เวลาที่ใช้รถ ผู้ใช้ สถานที่ไปและระยะทางที่ใช้รถ ข้อมูลดังกล่าวไม่มี
ลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา 15 วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ ตามลักษณะของ
ข้อมูลดังกล่าวการเปิดเผยไม่ได้ทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตาม
วัตถุประสงค์ได้ ข้ออ้างที่ว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบลไสหมากขับรถส่วนบุคคลไปประสบ
อุบัติเหตุ นั้น มิใช่เหตุตามกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐจะยกขึ้นอ้างในการมีคำสั่ง
ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร คณะกรรมการวินิจฉัยฯ จึงมีคำสั่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลไสหมาก
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอแก่ผู้อุทธรณ์

วันที่ 17 พฤษภาคม 2550

ตอบข้อหาหรือ

กรมการจัดหางานขอหาหรือการเปิดเผยข้อมูลคนต่างด้าว

บริษัท ไทยแลนด์ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ถือหุ้นร้อยละ 99.99 ได้มีหนังสือถึงกรมการจัดหางานขอรับการสนับสนุนข้อมูลคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานในประเทศไทยย้อนหลัง 3 ปี เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเชิญบุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกของโครงการ กรมฯ จึงขอหาหรือว่า กรมฯ จะสามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ ได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

คณะอนุกรรมการตอบข้อหาหรือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ เห็นว่า เนื่องจากข้อมูลคนต่างด้าวที่บริษัทฯ ขอรับการสนับสนุนจากกรมฯ ประกอบด้วย ชื่อ ที่อยู่ ตำแหน่งงานและรายได้ของคนต่างด้าว เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนต่างด้าวที่ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนต่างด้าว จึงต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ

1. กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย กรมฯ จะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยจะต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากคนต่างด้าวผู้เป็นเจ้าของข้อมูลก่อน เว้นแต่จะเป็นการเปิดเผยที่เข้าข่ายยกเว้นตามที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

2. กรณีเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนต่างด้าวที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย เนื่องจากในปัจจุบันข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนต่างด้าวที่ไม่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทย ยังไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขการคุ้มครองการเปิดเผยตามมาตรา 24 ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวจึงถือเป็นดุลยพินิจของกรมการจัดหางานที่จะพิจารณาได้ตามความเหมาะสมภายใต้เงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 15 (5) คือ การเปิดเผยจะต้องไม่เป็นรบกวนสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

กรมการปกครองขอหารือการใช้ประโยชน์ข้อมูลทะเบียนราษฎรโดยเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์

กรมการปกครองได้อนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดและทะเบียนคนตาย โดยในการเชื่อมโยงระบบดังกล่าวได้จัดทำโปรแกรมให้หน่วยงานที่เชื่อมโยงระบบสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประจำตัวประชาชนและข้อมูลการทะเบียนอื่นๆ ได้ แต่เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลดังกล่าวมิได้กำหนดเรื่องการเชื่อมโยงระบบไว้ จะกระทำหรือไม่ หากกรมฯ อนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์ได้ จะเป็นการขัดต่อมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือไม่

คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ มีความเห็น ดังนี้

1. กรณีกรมฯ อนุญาตให้ส่วนราชการ หรือหน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์จากข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เก็บไว้ในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรได้ จะเป็นการขัดต่อมาตรา ๒๔ หรือไม่นั้น เนื่องจากมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ให้ไว้ล่วงหน้ามิได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 24 วรรคหนึ่ง (1) - (9) ดังนั้น กรมฯ จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัตรประชาชนและข้อมูลการทะเบียนอื่นๆ ที่มีใช้ข้อมูลที่ปรากฏในทะเบียนบ้าน ทะเบียนคนเกิดและทะเบียนคนตาย โดยอาศัยการเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์ดังกล่าว จึงมีอาจกระทำได้นอกจากเป็นการเปิดเผยตามข้อยกเว้นดังกล่าว

3. กรณีที่กรมฯ จะอนุญาตให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐแห่งอื่น เชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทีนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้นั้น พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 15 วรรค 2 กำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการเป็นดุลยพินิจโดยเฉพาะของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามลำดับสายการบังคับบัญชา และจะต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและการคุ้มครองข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลด้วย เพื่อมิให้เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ดังนั้น การที่จะเชื่อมโยงระบบคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลการทะเบียนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดดังกล่าวแล้ว จึงกระทำได้เฉพาะที่เห็นว่า การเปิดเผยนั้นเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างยิ่งและมิได้เป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร

คณะอนุกรรมการฯ มีข้อสังเกตด้วยว่า ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงของกรมฯ กับหน่วยงานของรัฐต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้ว กรมฯ ควรพิจารณาด้วยว่า แต่ละหน่วยงานมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและมีความจำเป็นเพียงใดที่ต้องใช้ข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงควรเปิดเผยเท่าที่จำเป็น และต้องมีวิธีการควบคุมรักษาข้อมูลมิให้รั่วไหล เพื่อป้องกันมิให้มีการนำไปใช้โดยไม่เหมาะสม หรือเป็นผลร้ายต่อเจ้าของข้อมูลด้วย

ถาม - ตอบกฎหมายข้อมูลข่าวสาร

คำถาม

หากมีประชาชนมาขอตรวจสอบข้อมูลของผู้แจ้งข้อมูลลิขสิทธิ์ที่กรมทรัพย์สินทางปัญญา เก็บรวบรวมไว้ กรมฯ สามารถเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแก่ประชาชนผู้นั้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ผู้แจ้งข้อมูลแสดงความประสงค์ว่าไม่ให้เปิดเผยข้อมูล

คำตอบ

การขอตรวจสอบข้อมูลของผู้แจ้งข้อมูลที่กรมทรัพย์สินฯ เก็บรวบรวมไว้ ได้แก่ ชื่อ ผลงาน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ ตลอดจนรายละเอียดของผลงาน งานย่อ ข้อมูลดังกล่าวบางส่วนถือได้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลซึ่งได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ จะเปิดเผยไม่ได้หากไม่มีคำยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรของเจ้าของข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลนั้น ดังนั้น การจะพิจารณาเปิดเผยหรือไม่ ต้องดูในรายละเอียดของข้อมูลที่มีการขอ เช่น อาจเปิดเผยชื่อเจ้าของผลงานและผลงานที่มีการรับจดลิขสิทธิ์ เพราะถือเป็นการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้ทราบว่าการจดแจ้งลิขสิทธิ์ไว้โดยผู้ใด แต่ข้อมูลอื่นบางส่วนก็เปิดเผยไม่ได้ เช่น ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เป็นต้น (ต้องได้รับความยินยอมในการเปิดเผยก่อน)

คำถาม

ข้อมูลซึ่งเป็นผลงานลิขสิทธิ์ดังกล่าวเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลข่าวสารราชการ

คำตอบ

ข้อมูลที่เป็นผลงานลิขสิทธิ์อาจพิจารณาได้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล อย่างไรก็ตาม เมื่อไปจดลิขสิทธิ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการไปด้วย แต่เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีลักษณะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลในบางส่วน การจดลิขสิทธิ์เป็นการกระทำเพื่อสงวนและแสดงความเป็นเจ้าของในผลงานนั้นๆ ดังนั้น การเปิดเผยว่าผลงานของเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นอย่างไร จึงควรที่จะเปิดเผยได้ การจดลิขสิทธิ์เป็นการสงวนไว้ซึ่งสิทธิ์ที่จะดำเนินการในผลงานนั้นๆ เช่น ห้ามทำซ้ำ ห้ามดัดแปลง ต่อเติม เป็นต้น มิใช่ว่าการจดลิขสิทธิ์แล้วจะเป็นความลับที่เปิดเผยไม่ได้แต่อย่างใด

คำถาม

รายงานการประชุมของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) เขตพื้นที่การศึกษา เป็นเอกสารที่ได้รับความคุ้มครองที่ไม่ต้องเปิดเผยหรือไม่ (เขตพื้นที่การศึกษามีหนังสือชี้แจงมาว่าเป็นเอกสารที่ไม่ต้องเปิดเผย) และได้ทำหนังสือร้องเรียนให้เปิดเผยข้อมูลการประชุม อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแล้ว จะใช้เวลานานเท่าใดจึงจะทราบผลว่าจะสามารถขอตรวจดูเอกสารดังกล่าวข้างต้นได้หรือไม่

คำตอบ

ในมาตรา 9 ของ พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ระบุว่า หน่วยงานของรัฐ จะต้องจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 9 ไว้ให้ประชาชนได้ตรวจดู ซึ่งใน มาตรา 9(7) ระบุว่า มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย ซึ่งถ้า อ.ก.ค.ศ. เป็นคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย เอกสารรายงานการประชุมของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา จะเป็นเอกสารตามมาตรา 9(7) ที่หน่วยงานจะต้องจัดแสดงให้ประชาชนตรวจดูได้ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการประจำหน่วยงานนั้น ถ้าเขตพื้นที่การศึกษามีหนังสือชี้แจงว่าเป็นเอกสารที่ไม่ต้องเปิดเผย ก็สามารถร้องเรียนมาที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้ว่าหน่วยงานไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ (มาตรา 13) ซึ่งจะใช้เวลาพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องเรียน แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้ขยายเวลาออกไป รวมเวลาทั้งหมดแล้วต้องไม่เกิน 60 วัน ดังนั้นจะใช้เวลา 30-60 วัน จึงจะทราบผล

คำถาม

เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษามีหนังสือขอให้หน่วยงานยืนยันสถานภาพของพนักงานผู้หนึ่ง จึงอยากทราบว่า ชื่อ ตำแหน่ง และสังกัดของพนักงานผู้นั้นเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลหรือไม่ หากใช้สามารถเปิดเผยได้หรือไม่

คำตอบ

การเปิดเผยชื่อ ตำแหน่ง และสังกัดของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว สังกัดอยู่สามารถเปิดเผยได้ เพราะว่าเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการและข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลประเภทหนึ่ง แต่การเปิดเผยในกรณีนี้ไม่ถือเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร เพราะเป็นเจ้าหน้าที่ที่ทำงานในหน่วยงานของรัฐย่อมสามารถเปิดเผยในตำแหน่งหน้าที่และสังกัดที่ปฏิบัติงานได้

บอกเล่า ก้าวไกล

สจร. จัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ พ.ศ. 2540 แก่สื่อมวลชน ผู้ดำเนินรายการท้องถิ่น ทหารกระจายข่าวและประชาชนทั่วไป เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2550 ณ จ.ประจวบคีรีขันธ์

สจร. จัดสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารฯ สำหรับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 13 มิถุนายน 2550 ณ จ.เพชรบุรี

สจร. จัดโครงการทดสอบความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารฯ ของเจ้าหน้าที่หน่วยงานของรัฐ รุ่นที่ 1 และ 2 เมื่อวันที่ 25 เม.ย. 2540 ณ ห้องประชุมอรรถไกรวัลลภที่ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

เป็นกฎหมายของประชาชนทุกคน เพื่อคุ้มครอง
สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และ
สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ
ตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการ
ให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คณะที่ปรึกษา

นางวนิดา ลักการโกศล
ผอ.สนง.คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
นายนคร เสรีรักษ์
ผอ.ส่วนนโยบายและวิเคราะห์
พ.ต.ท. วรทัต วิเชียรสรรค์
ผอ.ส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและตอบข้อหาหรือ
นายเยี่ยมศักดิ์ คุ้มอินทร์
ผอ.ส่วนงานวินิจฉัยอุทธรณ์
นางภัคพิชา จันทศิริ
ผอ.ส่วนส่งเสริมและเผยแพร่สิทธิรับรู้ข้อมูลข่าวสาร
นางสาวปณิศา เหลืองวรเมธ
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาระบบสารสนเทศ
นายศักดิ์ดา สุทธิโคตร
หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไป

บรรณาธิการ

นางภัคพิชา จันทศิริ

คณะทำงาน

นางสาววันดี เรืองงาม
นางสุวรรณี ศิลาวีลาศภักดี
นายเรืองศักดิ์ ชาตีสุขศิริเดช

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300
โทร 0 2281 8552 - 3 โทรสาร 0 2281 8543
www.oic.go.th

เล่มที่

ส่ง

เพิ่ม **ความโปร่งใส** สร้าง **ความมั่นใจ** ราชการไทย พร้อมให้ข้อมูล